

Codi:	27238
Assignatura:	Planificació i avaluació de sistemes d'informació i documentació: la societat de la informació
Tipus d'assignatura:	troncal
Núm. de crèdits:	6
Professorat:	Mercè Díez (Departament de Periodisme i Ciències de la Comunicació). Assignatura impartida en català
Quadrimestre:	segon

Objectius de l'assignatura

Aquesta assignatura de caràcter teòric es proposa facilitar a l'alumne la comprensió de les lògiques que regeixen la nova societat de la informació, fent un èmfasi especial en les transformacions de les formes, els actors i els usos de la informació.

El programa analitzarà el fenomen de les noves polítiques de comunicació i la convergència de sectors (comunicació, telecomunicacions, informàtica), però també considerarà els aspectes socials i culturals d'aquestes transformacions, fent èmfasi en els nous processos de localització i de globalització a la societat actual.

Mitjançant les classes i un programa de lectures, amb aquesta assignatura es pretén augmentar i actualitzar els coneixements dels alumnes sobre les formes comunicatives, socials i culturals de l'anomenada societat de la informació.

Temari

I. Elements conceptuals bàsics

- Factors clau en l'emergència del concepte societat de la informació.
- De la societat de la informació a la societat del coneixement
- Les TIC i el discurs de la societat de la informació.
- Processos d'integració i de convergència (tecnològica, industrial, reguladora, de mercat).

II. Aportacions teòriques a l'anàlisi de la societat de la informació

- Revolució o continuïtat
- Cinc perspectives: tecnològica, econòmica, ocupacional, espacial i cultural (Webster).
- La societat postindustrial (Daniel Bell)
- Els pronosticadors professionals (Toffler, Negroponte)

- La societat informacional (Manuel Castells)
- La perspectiva crítica (Tremblay. Mattelart,)

III. Estratègies, models i línies d'actuació política

- De les polítiques nacionals de comunicació a les polítiques globals de la societat de la informació.
- Informes i documents programàtics sobre societat de la informació
- El paper dels organismes internacionals
- El model europeu i el model nord-americà de societat de la informació
- Línies d'actuació política a Espanya i a Catalunya

Metodologia docent

Les classes es basaran fonamentalment en exposicions teòriques, en què s'intercalaran propostes d'exercicis i textos per a la discussió col·lectiva; d'aquesta manera es pretén assegurar que els alumnes consolidin els conceptes teòrics explicats, així com també exercitar la seva capacitat d'anàlisi i reflexió crítica.

La bibliografia bàsica que consta en aquest programa aporta algunes lectures que poden contribuir al seguiment i l'aprofundiment de les classes. S'aportaran altres referències bibliogràfiques d'acord amb el seguiment del temari de les classes teòriques, així com enllaços amb recursos en línia d'interès.

S'utilitzarà el campus virtual com a eina per a la difusió de recursos docents i per a facilitar el seguiment de la marxa del curs.

Sistema d'avaluació

L'avaluació es farà mitjançant un examen teòric i una ressenya.

L'examen es referirà als temes del programa i a les qüestions tractades a les classes. Les preguntes de l'examen poden demanar la interpretació d'algun fet d'actualitat.

La ressenya serà sobre un d'aquests tres llibres que són a la bibliografia: Mattelart (2007), Gordillo (2007) o Almiron i Jarque (2008).

Les persones que segueixin regularment el curs podran substituir l'examen per un sistema d'avaluació continuada mitjançant l'elaboració de tres exercicis d'anàlisi que es proposaran a classe.

Tutories

Dilluns de 15.30 a 16.30 i divendres de 10.30 a 11.30. Preferiblement es concertarà la tutoria amb antelació, ja sigui personalment, per correu electrònic (merce.diez@uab.cat) o per telèfon (93 581 19 41).

Bibliografia bàsica

Almirón, Núria i Jarque, Josep Manuel (2008). *El mito digital. Discursos hegemónicos sobre Internet y periodismo*. Barcelona: Anthropos.

Becerra, Martín (2003). *Sociedad de la Información: proyecto, convergencia, divergencia*. Col. Enciclopedia Latinoamericana de Sociocultura y Comunicación. Grupo Editorial Normal. Buenos Aires.

Gordillo, Saül (2007). *Nació.cat*. Barcelona: Ed. Mina.

Mattelart, Armand (2007). *Historia de la sociedad de la información*. Barcelona: Paidós.

Mattelart, Armand (2002). "Premisas y contenidos ideológicos de la sociedad de la información", a José Vidal Beneyto (dir.). *La ventana global*. Madrid: Taurus

Mattelart, Armand (2006). "Pasado y presente de la Sociedad de la Información. Entre el Nuevo Orden Mundial de la Información y la Comunicación y la "Cumbre Mundial de la Sociedad de la Información"". *Telos*, abril-juny 2006, núm 67 segona època.
<http://www.campusred.net/telos/articuloAutorInvitado.asp?idarticulo=1&rev=67>

Ruiz de Querol, Ricard i Buira, Jordi (2007). *La sociedad de la información*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.

Tremblay, Gaëtan (2003). "La Sociedad de la Información y la nueva economía. Promesas, realidades y faltas de un modelo ideológico". *Telos*, núm 54, 2a època, gener-març 2003
<http://www.campusred.net/telos/articuloperspectiva.asp?idarticulo=1&rev=54>

Webster, Frank (2006). "La sociedad de la información revisitada". Biblioteca Universitaria, enero-junio, vol 9, Universidad Nacional Autónoma de México, pàgs. 22-44.
<http://redalyc.uaemex.mx/redalyc/src/inicio/ArtPdfRed.jsp?iCve=28590105>
Versió original Webster (2002). "The Information Society Revisited", a Leah Lievrouw i Sonia Livingstone (ed). *The Handbook of New Media*. Sage. Pàgs. 22-33.

Bibliografia i recursos complementaris

Ambrosi, Alain; Peugeot, Valérie, Pimienta, Daniel (coords.) (2005). *Palabras en juego. Enfoques multiculturales sobre las sociedades de la información*. C&F Éditions.
<http://www.vecam.org/article697.html>

Asociación para el Progreso de las Comunicaciones (APC) y Campaña Derechos a la Comunicación en la Sociedad de la Información (CRIS) (2003). *Involucrando a la Sociedad Civil en políticas de TIC. La cumbre Mundial de la Sociedad de la Información*. STE Publishers, Johannesburg. (Accessible en línia a www.apc.org/books)

Becerra, Martín. *La sociedad de la información*. (Accessible en línia a www.portalcomunicacio.com, secció lliçons bàsiques).

Becerra, Martín (2005a). “Les polítiques d’infocomunicació davant de la Cimera Mundial sobre Societat de la Informació (CMSI)”. *Quaderns del CAC*, núm. 21. Monogràfic: XXV aniversari de l’Informe MacBride. Comunicació internacional i polítiques de comunicació. Gener-abril 2005, pàgs. 123-137. Consell de l’Audiovisual de Catalunya – Institut de la Comunicació (InCom). Universitat Autònoma de Barcelona. En línia a http://www.portalcomunicacion.com/informe_macbride/esp/home.asp

Becerra, Martín (2005b). “La Cimera Mundial de la Societat de la Informació, ¿la comunicació a l’emboscada tecnològica? Conferència pronunciada el 20 de maig de 2005 a la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB. En línia a <http://www.portalcomunicacion.com>

Bell, Daniel (1976). *El advenimiento de la sociedad postindustrial*. Madrid: Alianza Editorial.

Bell, Daniel (1981). “La telecomunicación y el cambio social”, a Miquel de Moragas (ed.). *Sociología de la Comunicación de masas*. Vol IV. Barcelona: Gustavo Gili, pàgs. 34-55.

Caridad, Mercedes i Nogales, J.Tomás (coords.) (2004). *La Información en la posmodernidad: la sociedad del conocimiento en España e Iberoamérica*. Madrid: Editorial Universitaria Ramón Areces: Universidad Carlos III.

Castells, Manuel (2001). *La galaxia Internet*. Barcelona: Paza & Janés.

Castells, Manuel (1997, 1998). *La era de la información: economía, sociedad y cultura*. 3 vol. Madrid: Alianza Editorial.

Cortes Generales (2004). *Nuevas tecnologías y retos de la sociedad de la información: seminario convocado por la Asociación de ex diputados y ex senadores de las Cortes Generales de España*: Congreso de los Diputados, 15 de noviembre de 2002. Madrid.

Díez, Mercè (2006). “Expectatives incomplertes a la cimera de les solucions”. *Quaderns del CAC*, núms. 23-24, setembre-abril 2006, pàgs. 195-198. http://www.cac.cat/pfw_files/cma/recerca/quaderns_cac/q23-24diez.pdf

Díez, Mercè i Domingo, David (2007). “Internet”, a Moragas i alt. (eds.) *Informe de la comunicació a Catalunya 2005-2006*. Institut de la Comunicació. Edicions UAB, pàgs. 161-178.

Estudillo García, Joel (2001). “Surgimiento de la sociedad de la información”. Biblioteca Universitaria, nova època, juliol-desembre 2001, vol. 4, núm. 2, pàgs 77-86. En línia a: www.dgbiblio.unam.mx/servicios/dgb/publicdgb/bole/fulltext/volIV22001/pgs_77-86.pdf

Instituto de Estudios Económicos (2001). *La Sociedad de la información en España*. Madrid: *Revista del Instituto de Estudios Económicos*, núms. 1 i 2 de 2001.

Jordana, Jacint i alt. (2003). *Planificant la societat de la informació: una anàlisi de les iniciatives impulsades per les administracions públiques a Espanya*. Barcelona: Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació. Col·lecció: Quaderns de la societat de la informació.

Majó, Joan (1997). *Chips, Cables y Poder*. Barcelona: Planeta.

Majó, Joan (2000). “La Unió Europea i la societat de la informació”, a D.A. *Informe de la Comunicació a Catalunya 2000*. Institut de la Comunicació, Universitat Autònoma de Barcelona. Pàgs. 311-319.

Mattelart, Armand (2004). “El paper de la Unesco a la Cimera Mundial de la Societat de la Informació”. Conferència pronunciada el 2 de desembre de 2004 a la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB. En línia a: <http://www.portalcomunicacion.com>

Miguel, Roberto de (2004). *Sociedad de la información a la española*. San Vicente, Alicante: Editorial Club Universitario.

Negroponte, Nicholas (1995): *El Mundo Digital*. Barcelona: Ediciones B.

Nora, Simon i Minc, Alain (1980). *La informatización de la sociedad*”. Mèxic: Fondo de Cultura económica.

Quéau, Philippe (2002). “La sociedad de la información y el bien público mundial”, a José Vidal Beneyto (dir.). *La ventana global*. Madrid: Taurus. Pàgs. 195-208.

Salvador, Eugènia (ed.) (1999). *Catalunya davant la societat de la informació: nous actors i noves polítiques*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.

Serrano, Amparo i Crespo, Eduardo (2002). “El discurso de la UE sobre la sociedad del conocimiento”. *REIS* (Revista Española de Investigaciones Sociológicas), núm 97, gener-març 2002, pàgs. 189-207.

Schiller, Herbert (1996). *Aviso para navegantes*. Barcelona: Icaria.

Toffler, Alvin (1980). *La tercera ola*. Barcelona: Plaza y Janés.

Tremblay, Gaëtan (1996). “La societat de la informació: del fordisme al gatesisme”. *Anàlisi*, núm. 19, pàgs. 57-78.

Tubella, Imma i Vilaseca, Jordi (coords.) (2005). *Societat del coneixement. Com canvia el món davant dels nostres ulls*. Barcelona: Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya.

Vedel, Thierry (1996). "Les politiques des autoroutes de l'information dans les pays industrialisés". *Réseaux*, núm. 78. CNET, París. Pàgs. 11-28.

Vila, Pere, Garcia, Mònica i Vila, Roger (2007). "Les telecomunicacions", a Moragas i alt. (eds.) *Informe de la comunicació a Catalunya 2005-2006*. Institut de la Comunicació. Edicions UAB, pàgs. 179-192.

Webster, Frank (1995). *Theories of the Information Society*. Londres: Routledge.

Wolton, Dominique (2000). *Internet, ¿y después?*. Barcelona: Gedisa.

Wolton, Dominique i Jay, Olivier (2000). *Sobrevivir a Internet*. Barcelona: Gedisa.

Wolton, Dominique. "Salvar la comunicació i qüestionar el concepte de Societat de la Informació". Entrevista de Pablo Rodríguez, realitzada el 12 de juliol de 2005. En línia a <http://www.portalcomunicacion.com>